

Tineri critici și teatrul lumii

Irina IONESCU

EDINBURGH, orașul-spectacol

În luna august, capitala Scoției devine, grație festivalurilor (teatru, film, carte, muzică) pe care le găzduiește, cel mai vizitat oraș din câte există.

Febra festivalurilor care cuprinde, vară de vară, mare parte din suflarea artistică internațională are însă un efect contrar asupra localnicilor, aceștia preferând (în cazul în care nu descoperă surse de venit de pe urma festivalurilor) să părăsească orașul în favoarea unor împrejurimi liniștite.

Ceea ce-i deranjează și alungă pe localnici din Edinburghul lunii august reprezintă o parte foarte mică, e drept

că și foarte agresivă, a tuturor evenimentelor menționate. Nebunia cea mai mare din oraș o provoacă spectacolele de stradă prezentate, în general, în centru, pe High Street (Royal Mile) între Castelul Edinburgh și reședința scoțiană a suveranei Regatului Unit al Marii Britanii – Palatul Holyrood.

Cât e ziua de lungă întâlnești pe High Street artiști de cabaret, iluzioniști, trupe de dans, orchestre, scoțieni cu cimpoaie, tobe africane și peruviene, dansuri orientale, sute de chitare și peruci, travestiți, ghicitori în palmă,

bioenergeticieni, predicatori ș.a. Lor li se adaugă actorii ce te trag de mânecă să treci pragul diverselor teatre.

Avertizați de la început că obiectivul turistic numărul unu la Edinburgh va fi teatrul/spectacolul, vizitatorii cască gura la fiecare colț de stradă, se distrează copios la toate tâmpeniile și, din când în când, mai aruncă și ceva bani în pălăriile așezate în fața fiecărui „artist“.

Alegerea este însă mult mai greu de făcut în cazul teatrelor (aproape 200), unde biletele costă în medie cinci-șase lire sterline și unde, din cauza numărului uriaș de spectacole (1.350) se impune o selecție riguroasă.

Amenajate în spații dintre cele mai diverse, de la cafenele la foste aziluri de nebuni, biserici sau alte clădiri în stil neogotic (a căror fațadă a fost păstrată intactă, numai interioarele fiind modernizate conform standardelor zilelor noastre, în virtutea unei legi ce funcționează în Marea Britanie pentru păstrarea patrimoniului și a unui aspect civilizat al orașelor), teatrele își prezintă spectacolele de dimineața până seara, chiar dacă au vândut numai câteva bilete. Ținând cont de oferta existentă, nici nu au altă soluție. Aceasta în ciuda tonelor de material publicitar pe care le difuzează. Tipărite în condiții grafice deosebite, cataloagele, caietele-program, pliantele, afișele, vederile, semnele de carte sunt oferite gratuit trecătorilor, în speranța că vor veni să și plătească.

Multe teatre au site-uri proprii pe Internet, astfel încât cei interesați pot rezerva sau cumpăra bilete on-line. De altfel, toate vânzările sunt controlate cu ajutorul unei rețele de calculatoare, ce simplifică simțitor munca organizatorilor.

Tot în scopuri publicitare funcționează și magazinul Festivalului, unde pot fi cumpărate tot felul de lucruri purtând emblema evenimentului: monografii, vederi, afișele tuturor edițiilor, tricouri, umbrele, căni de diverse forme și dimensiuni. Dacă nu știi ce să alegi, ce să vezi, fără să ai regrete de ordin financiar nu îți rămâne decât să apelezi la serviciile presei, deși, la rândul ei, și presa primește impulsuri din afară. Foarte multe companii, conștiente că în fiecare redacție ajung sute de comunicate de presă, atrag atenția cronicarilor prin mici cadouri: pixuri, ochelari de soare, diverse mascote, cafea, țigări sau fructe.

Cea mai mică mențiune într-un colț de ziar înseamnă foarte mult pentru actorii veniți la Edinburgh ca să fie descoperiți (în cazul fericit în care nu sunt elevi de liceu sau amatori). Pe de altă parte, orice comentariu defavorabil duce la eșecuri sigure, deoarece nimeni nu este dispus să piardă timp și bani pentru spectacole care nu merită efortul.

Și sunt montări de proastă calitate cât cuprinde. Cele mai multe sunt *one man show*-uri sau spectacole cu două-trei personaje, ușor de împachetat într-o valiză. Nimic de reproșat până aici. Doar că ceea ce poate fi transportat ușor nu este întotdeauna și foarte bun din punct de vedere tehnic, ci, pur și simplu, rudimentar. Multă neglijență, de asemenea, în crearea situațiilor scenice. Regii inexistente și interpreți care nu se gândesc la ce înseamnă munca de finisare a unui spectacol.

Reprezentatii variate, dar și invazie de prost gust în Edinburgh-ul sfârșitului de mileniu.